*איתמר עבודת כוכבים שנשתברה מאליה ר' יוחנן אמר *אסורה ור"ל אמר מותרת רבי יוחנן אמר אסורה דלא בטלה עובד כוכבים ור"ל אמר מותרת מימר אמר היא נופה לא מצלה לדידי מצלה לי *איתיביה ריש לקיש לרבי יוחנן הקן שבראש האילן של הקדש אין נהנין ואין מועלין שבאשירה יתיז בקנה מאי לאו דאיתבר מנופה וקתני יתיז בקנה לא דאייתי עצים מעלמא (א) *אי הכי אמאי של הקדש אין נהנין ואין מועלין אלא בגידולין הבאין לאחר מכאן וקסבר אין מועלין בגידולין הכי נמי מסתברא דאי ס"ד דאייתי מעלמא אמאי יתיז בקנה לשקליה משקל אמר רבי אבהו א"ר יוחנן (א) לעולם דאייתי מעלמא ומאי יתיז יתיז אפרוחים אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה אפרוחים ב כאן וכאן מותרין ביצים כאן וכאן אסורין אמר רב אשי אם ג אפרוחים צריכין לאמן כביצים דמו: **מתני'** ג) הגזברים שלקחו ד עצים מועלין בעצים ואין מועלין לא בשיפויי ולא *בנבייה: **גמ'** אמר שמואל *ה בונין בחול ואח"כ מקדישין מאי טעמא מאן דמתנדב מעות *מקדיש להו ג) דאמר תיחול קדושת מעות אבנין ויהיב להון לאומנין בשכרן

מיתיבי

היא נופה לא מצלה שלא הצילה עצמה שלא הישבר : דאיתבר מנופיה של אילן · ד) שיבר מן הענפים של אילן ועשה הקן דהיינו עבודת כוכבים שנשתברה מאליה דלא ביטלה העובד כוכבים וקתני יתיז דמשמע דמותר בהנאה: לא דאייתי העוף עצים מעלמא· ועשה קן : (ג) דיקא נמי · דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין אי אמרת בשלמא דאייתי עצים מעלמא להכי לא נהנין מדרבנן הואיל ועל אילן של הקדש קאי ולא מועלין הואיל דאייתי מעלמא אלא אי אמרת וכו' : (ג) לעולם אימא לך דאיתבר מנופיה · ולמאי לא מועלין הכא גבי הקדש ו) בגידולין הבאין לאחר (מכאן) שהקדש עסקינן וקסבר אין מעילה בגידולין וליכא למידק מהכא ז) לעבודת כוכבים שנשתברה מאליה ולא קשיא לרבי יוחנן : ורבי [אבהו אמר רבי] יוחנן · מהרש ח) להאי יתיז לאו בקן עצמו מיירי אלא דכיון דאיתבר מנופה דאשרה קן עצמו אסור בהנאה אלא מאי יתיז בקנה באפרוחים קמיירי· (ד) ליבעא אחריגא [ה"נ מסתברא] ט) ולא שמעט משום דקתני בה לישקליה משקל דמשמע שיעלה באילן ויקחהו בידו והא א"א שלא יגע מן האילן : אפרוחים כאן וכאן* · בין באילן של הקדש ובין של אשרה לפי שאין צריכין לאילן שפורחין בכל מקום פורחין אבל ביצים כאן וכאן אסורין משום דלא מיירי וצריכין לאילן וכאילן עצמו דמי י) ואפרוחין שצריכין לאמן שעדיין לא נדלה טלפן ואין יכולין לפרוח כביצים דמי ואסורי : **מתני'** הגזברין שלקחו את העצים · מן היער של חולין לצורך קורות : מועלין בעצים · עצמן הראויים לקורות : ולא בשפוי · הנסורת שמשפה האדם מן הקורה : ונבייה · היינו עלין שלהן לפי שהגזברים לא קנו והקדישו אלא דבר הצריך לבנין ולא שפייה ונבייה : **גמ'** אמר שמואל בונין בחול ואח"כ מקדישין· כלומר כשהן בונין בבדק הבית הן קונין כל צרכי הבנין ממעות של חולין או היו לוקחין כל צרכי הבנין בהמה ולאחר שנגמר הבנין היו מקדישין אותו כך שהיו מביאין ממעות של הקדש כשיעור דמי כל הבנין והשבח שהשביחו האומנין בבנין ושכר האומנין ואומר תחול קדושה שיש במעות האלו על הבנין הזה ומעלה יא) קדוש והמעות יצאו לחולין ופורעין מהן שכר האומנין ממה שהלך יב) השבח שהשביחו האומנין בבנין ופורעין לאותן שלוו מהן מעות של חולין יג) *שהיו בהן צרכי הבנין או לאותן שהקדימו להן צרכי הבנין : מאי טעמא · בונין בחול משום דמאן דמתנדב מעות לבדק הבית לאלתר מקדיש להו וכיון דמקדיש להו שוב אינו יכול ליקח בהן דבר של חולין בהדיא לפי שהמוכר היה מועל בהן לפיכך צריך שיאמר כך התחול וכו' שיהו מחוללין קודם שיבואו לידי המוכר:

מותר

שבאשרה יתיז בקנה טו) מאי לאו דאתבר מנופה · טז) *שנשברו הקנים שנעשו (הוו) מנוף האשרה וקאמר יתיז בקנה והקן עצמו מותר אלמא עבודת כוכבים שנשתברה מאליה מותרת ומשני לא דקאייתי מעלמא כלומר שנעשית הקן מקנים אחרים ולא מנוף האילן יז) אי הכי של הקדש אמאי לא נהנין ולא מועלין (ה) אלא נהנין פריך דכיון שאין הקן מאילן של הקדש אמאי לא נהנין יח] אלא מיירי באיתבר מנופה וכ"ת אמאי לא מועלין הכא מיירי בגידולים וקסבר אין מעילה בגידולים ה"נ מסתברא פי' דמיירי באיתבר מנופה דאי ס"ד דאייתי מעלמא אמאי יתיז בקנה לישקליה משקל כלומר יטול הקן בידו בלא מקל אלא ש"מ דמיירי דאיתברא מנופה *ולכך לא שרי ליה ליטול יט] (ו) מקל בידו דלמא אתי למישקל מנוף האשירה שלא נשבר דהא אותם קנים שנשברו דומים לאותם המחוברין לאשרה אבל אי הוה מיירי כ) באייתי מעלמא דלא דמי לנוף האשרה לא שייכא למיגזר אטו דלמא שקיל מאשירה עצמה אלא והאי מיירי דאיתבר מנופה וא"ת אמאי הוצרך לומר הוכחה ע דאיירי באיתבר מנופה הא כבר מוכחא שפיר מדקאמר גבי של הקדש לא נהנין י"ל דהוכחה ראשונה איי' אלא ע"י דומיא דכי הכי דמיירי בשל הקדש כא) שאיתבר מנופה מדקאמר לא נהנין כמו כן מיירי בשל אשרה באיתבר מנופה כב] אבל עכשיו מייתי מנופה דאשרה מדקאמר יתיז בקנה דמיירי באיתבר מנופה וקשיא לר' יוחנן דאמר עבודת כוכבים שנשתברה מאליה אסורה ומשני א"ר אבא א"ר יוחנן לעולם *דאייתי מעלמא כג] יתיז אפרוחין כלומר מתני' ואפי' כדאיתא מעלמא ליכא לאקשויי מידי דהא דקאמר יתיז לא קאי אקן והדאי הקן אסור בהנאה בין גבי הקדש בין גבי אשירה ומאי יתיז יתיז כד) אפרוחים שהאפרוחים מותרים בהנאה בין גבי הקדש בין גבי אשרה כדאמר לקמיה והשתא ניחא הכל דליכא לאקשויי דליסקלינהו ביד דאיכא למיחש שמא יעלה באשרה וא"ת והא כדסלקא דעתך דקאי יתיז אקן עצמו הוי קשיא ליה אמאי לא שקל להו כה) ולא קאמר שמא יעלה וי"ל דודאי מעיקרא דקאמר יתיז הקן עצמו ליכא למיחש שמא יעלה ט] *שיכול ליטול הקן בידו בלא עלייה על גבי אשרה אבל השתא דקאי יתיז אאפרוחים כו) ודאי איכא למיחש שמא יעלה כי אין סח כל כך ליטול האפרוחים בלא הקן אם לא יעלה כי הם נשמטים כאן וכאן ולכך צריך להתיז בקנה את האפרוחים דכיון דמתיז בקנה לא יצטרך לעלות באשרה כדי להתיז בקנה כי הדבר קל להתיזם בקנה אף כשעומד על גבי קרקע וא"ת אכתי אמאי של הקדש לא נהנין אף מן הקן עצמו כיון דמיירי בדאייתי מעלמא יש לומר דגזרינן דלמא אתו לאחלופי בקנים המחוברים כח] באילן וא"ת כיון דשייך למיגזר אף בדאייתי מעלמא אטו אותם המחוברים באילן א"כ מעיקרא מאי הוה פריך אמאי של הקדש לא נהנין והא שייך שפיר למגזר כדפרישית יש לומר לעולם ידע שפיר דשייך למיגזר כדפרישית והכי הוה פריך מעיקרא של הקדש אמאי לא נהנין כמו גבי אשירה ולא נגזור דהא מעיקרא ס"ד דיתיז בקנה קאי אקנים דקן כט] דמותר בהנאה ולא גזרינן בהו מידי ולכך הוה פריך אמאי חיישינן גבי הקדש יותר מבשל אשרה אבל השתא דאשרה ואילן של הקדש שוים כן דהקן עצמו אסור כאן וכאן ואף הביצים כדמפרש בסמוך אבל האפרוחים מותרים כאן וכאן *דהכן יתיז באפרוחים דאשרה וה"ה בשל הקדש כמו שמפרש בסמוך הלכך ליכא למיפרך מידי דהקדש ואשרה שוים הם דהכא והכא גזרינן דלמא אתי לאחלופי בקנים המחוברים לאילן כדפרישית כך נראה למורי רבינו הרב רבי פרץ שי' לפרש סוגיא זו מראשה ועד סופה : **אפרוחין** כאן וכאן מותרין · פי' בין באשרה בין בשל הקדש כיון דאית בהן רוח חיים ואין צריכין לאמן כדמפרש בסמוך והא דקאמר יתיז בקנה קאי אאפרוחים וה"ה גבי הקדש אבל לא נהנין קאי אקן וביצים וה"ה גבי אשרה וא"ת ואמאי תנן להתירא גבי אשרה וקתני לאיסורא גבי הקדש י"ל דלהכי תנא לא נהנין גבי הקדש משום דבעי למיתני אין מועלין ל) ומתיז בקנה קתני גבי אשרה דאף על גב דהוי דבר מאוס מאד שהוא של עבודת כוכבים אפילו הכי שרי לא) אפרוחים בהנאה כך נראה למורי"י : **בונין** בחול ואח"כ מקדישין · פירוש לב) כשהיו בונין היו *בונין בהקפה ולא היו נותנין בהם מעות של הקדש שהקדש לעשות בנין עד שנעשה כל הבנין לג) מאי טעם כלומר למה לא היה מקדים מקמי בנין האבנים מאן דמתנדב מעות מקדיש להו ואמר תיחול קדושת המעות אבנין ויהיב להו לאומנין בשכרם כלומר ואי הוה מקדים להו לאבנים מקמי בנין אם כן לא היה יכול לפרוע שכר האומנין ממעות של הקדש שאין הקדש מתחלל על המלאכה אבל עתה שבונה בחול מחלל קדושת המעות על כל הבנין ופורעים אחר כך שכר האומנים מאותן המעות שנתחללו ויצאו לחולין ופורע מעות למי שמכר אבנים כמה שקנו אותם ולפי זה דאמר הא דאמרינן פרק בתרא דכתובות (דף ק.) מגיהי ספרים שבירושלים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ומאי שנא משכר האומנין דהכא י"ל דשאני תרומת הלשכה שבאה במדבת צבור ולב בית דין מתנה עליהם אבל לא שייך לומר לב בית דין מתנה בהקדש מדבת יחיד אפילו הקדישם למשכם לצבור :

מותר

ע"ז מב: כל הסוגיא ע"ש

[ע"ז מב:]

לעיל יד: ... [illegible]

נ"ק

נ"ק

[פ"ס ... [illegible]]

מותרין כאן כו' נ"ק

מקדש להו לשיכך צריך שיאמר תיחול כו' נ"ק

נ"ל שקנו כהן צרכי כו' נ"ק

קונין נ"ק

עשיבר קינים ועשה קן מנוף כו' נ"ק

לח א מיי' פ"ח מהל' ע"ז הלכה יא [illegible]

לט ב ג מיי' פ"ה מהל' מעילה הלכה [illegible]

מ ד מיי' פ"ה מהל' מעילה הלכה [illegible]

מא ה מיי' פ"ח מהל' מעילה הלכה ד :

ולכך לא שרי ליה ליטול בידו כו' נ"ק

ב"ק נ"ה [פי' תוספות פירובין [illegible]]

דאייתי מעלמא ומאי יתיז אפרוחין כלומר [illegible]

שיכול ליטול כו' נ"ק

והא דהכן כו' נ"ק

◆

רבינו גרשום

גזברים שלקחו עצים סיער של חולין לצורך קורות מועלין בעצים עצמן שהן לשם קורות: ולא בשפוי · הנסורת ונבייה עלין שלו: דלא בטלוה עדיין שום עובד כוכבים בפירוש : ריש לקיש אמר מותרת · שבלבו מבטלה בודאי העובד כוכבים דמימר אמר היא נופה לא מצלה שלא תשבר כו': מאי לאו דאיתבר מנופו שהעוף שיבר מן הענפים של אילן אשירה ותיקן הקן וקתני יתיז דמשמע דמותר בהנאה: לא דאייתי ענפים מעלמא · דייקא נמי דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין אי אמרת בשלמא כו': מידי איריא כדקא משנית · לעולם אימא לך [illegible]

◆

שיטה מקובצת

א) מעלמא דיקא נמי דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין אמר רב דאייתי מעלמא וקתני בהן היינו דקתני לא נהנין ולא מועלין לא נהנין מדרבנן ולא מועלין מדאורייתא דהא לא קדשי אמ"א דאיתבר מנופה אמאי אין מועלין מידי איריא תנא בגידולין הבאין לאחר מכאן עסקינן וקסבר אין מועלין בגידולין [אבהו] אמר ר' יוחנן מאי יתיז באפרוחין לישנא אחרינא אי הכי כו' כך גרים רש"י והתוס' : ג) הגזברים עי' תוס' תמורה (דף לג ע"ב) : ג) אילן שהעוף שובר ... [illegible] ח) מתרץ דהאי יתיז ... [illegible] י"ג) תמחק ... [illegible]

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן [illegible]